



# SVEBIO - Nytt

Redaktör: Kjell Andersson, Telefon: 08-441 70 87,  
E-post: kjell.andersson@svebio.se, Hemsida: www.svebio.se

## Bioenergin i politiken

**S** kiljelinjerna i energipolitiken har tydliggjorts inför valåret 2006 de gångna veckorna.

Regeringen med sina stödpartier, vänsterpartiet och miljöpartiet, har lagt fram sin gemensamma budget. Där finns en rad förslag om skatter och andra styrmedel. Energibilagan - avsnitt 21 i budgeten - är förankrad med "energialliansen", det vill säga med vänsterpartiet och centerpartiet. De övriga borgerliga partierna har lagt sina energimotioner, och det finns stora skillnader inom den borgerliga alliansen i energipolitiken.

### Återställning av energiforskningen

Budgeten innebär att energiforskningsanslaget återställs helt och hållet till den tidigare nivån. Det innebär en höjning från 440 miljoner till 815 miljoner. I motivtexten pekas särskilt på behovet av insatser "kring förnybara energikällor såsom solenergi, bioenergi och vindkraft", och för att främja "utvecklings- och demonstrationsprojekt inom bland annat området förgasning av biomassa, svartlut och avfall". Formuleringen visar att man tänker fullfölja de stora projekt som dragits igång i Värnamo, Piteå och Örnsköldsvik, och att det kan finnas utrymme för ytterligare satsningar på biomasseförgasning.

### Fortsatt skatteväxling

Socialdemokraterna tyckte inför budgetförhandlingarna att det var dags att tona ner den gröna skatteväxlingen, men fick ge med sig. Skattehöjningarna lades denna gång främst på kärnkraft och vattenkraft, med fördubblad effektskatt på kärnkraften och höjd fastighetsskatt på vattenkraften. På så sätt drar man också in en liten del av de övrvinster som skapats genom den elprishöjning som handeln med utsläppsätter indirekt gett ägarna av vatten- och kärnkraftverk.

Dessutom lägger man en ny skatt på flyget, som inte omfattas av koldioxidbeskattningen, och höjer elskatten en smula. Bras-utredningens förslag om energibeskattnings av avfall som förbränns genomförs. Det blir också höjd skatt på el för egenförbrukning i el-, gas-, värme- och vattenverk. Detta är en anpassning till EU-direktiv.

### Elcertifikaten

I budgeten finns ingen hänvisning till att det skulle finnas någon politisk överenskommelse om elcertifikaten (vilket rapporterats i vissa medier). Istället refereras departementets skrivelse om elcertifikaten (Ds 2005:29) som remissbehandlas för närvarande. En proposition om elcertifikatsystemet ska komma till våren 2006. I en överenskommelse med miljöpartiet sägs dessutom att den småskaliga vattenkraften ska fasas ut ur systemet efter 2010.

### Stöd till byte från elvärme och olja

Regeringen vill införa ett konverteringsstöd till den som vill byta från direktverkande elvärme till annan uppvärmning (fjärrvärme,

värmepump eller biobränsle). Det här förslaget presenterades i somras, och Svebio har avgett ett remissvar, där vi bland annat motsätter oss att stöd ska ges till värmepumparna, och där vi varnar för att tillfälliga stöd ger ryckighet på marknaden. I budgeten finns förslag på ytterligare ett stöd - för konvertering från oljeuppvärmning till annan uppvärmning. Bägge stöden är tänkta att gälla från årsskiftet och i fem år framöver.

### Koldioxidskatten

Koldioxidskatten föreslås slopas för industrier som omfattas av handeln med utsläppsätter, och för kraftvärmeanläggningar som omfattas av handelssystemet och vars elverkningsgrad minst uppgår till 38 procent och vars totalverkningsgrad minst uppgår till 89 procent. Ändringarna tillämpas från 1 januari 2006.

Vad omfattas av "den handlande sektorn"? Det är större förbränningsanläggningar inom industrin, kraft- och värmeverk och anläggningar som producerar och bearbetar järn, stål, glas, glasfiber, cement och keramik, papper och pappersmassa samt oljeraffinaderier.

Det är alltså inte all industri som befrias från koldioxidskatt, utan just dessa industrier.

Motivet för att avskaffa koldioxidskatten för dessa företag sägs vara att man inte vill ha två parallella system.

När det gäller "högeffektiva kraftvärmeverk" har regeln utformats för att fånga in de fossilgaseldade kraftvärmeverk som byggs eller planeras i Göteborg och Malmö.

För övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet ska koldioxidskatten sättas ner med 14 procentenheter (från dagens nedsättning med 79 procent till 93 procent, det vill säga det återstår bara 7 procent av normal koldioxidskattenivå), vilket motsvarar 13 öre per kg CO<sub>2</sub>. Dessutom sägs det att "regeringen avser att fortsätta analysera den skattemässiga behandlingen av industrins inköp av externt producerad värme."

På den här punkten fick miljöpartiet ge sig i slutskedet av förhandlingarna. Det har tolkats som en öppning för naturgasen, och kritiserats hårt av bland andra Svenska Naturskyddsföreningen. Även Svebio har i ett pressmeddelande beklagat åtgärden.

### Villkoren för biodrivmedel

Koldioxidneutrala drivmedel bör även efter 2008 ges konkurrenskraftiga skattevillkor. En särskild utredare ska tillkallas för att analysera hur alternativa drivmedel långsiktigt ska främjas. Skattebefrielsen går ut 2008. Regeringen markerar nu att konkurrenskraftiga villkor ska garanteras under en femårsperiod därefter. Ingen markering gör om metoden - skattebefrielse eller drivmedelscertifikat - utan detta får utredas.

### Hampa

Regeringen säger sig vara positiv till att hampa som odlas för

energiändamål ska vara berättigad till gårdsstöd, vilket skulle garantera att hampaodling kan ske på samma villkor som andra energigrödor. Samtidigt säger regeringen att frågan om en omprövning av undantaget för att bevilja stöd för energihampa "bör beredas ytterligare inom Regeringskansliet". Man hänvisar bland annat till synpunkter som framförts av remissinstanserna när det gäller kontroll av odlingarna.

### Mer klimppengar

Klimatinvesteringsprogrammet, Klimp, förlängs och förstärks. Det betyder att 200 nya miljoner tillförs för 2006 (tidigare fanns 150 miljoner) och att man räknar med 320 miljoner under 2007 och 2008. Klimp-pengarna har i relativt stor omfattning gått till bioenergiprojekt ute i kommunerna, bland annat till biogasprojekt.

### Styrning av Vattenfall

Regeringen redovisar att Vattenfall har fått ett tillägg i sin bologsordning där det sägs följande: "Vattenfall skall inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning." Preciseringsen är resultatet av uttalanden som gjorts av riksdagen, efter att frågan om regeringens styrning av Vattenfall behandlats både av konstitutionsutskottet och av näringsutskottet.

### Bioenergin i regeringsförklaringen

I statsministerns regeringsförklaring vid riksdagens öppnande den 13 september fanns ett relativt långt avsnitt om miljö- och energipolitik. Här talar Göran Persson om att ett nytt mål ska ställas upp: "Förutsättningar ska skapas för att bryta Sveriges beroende av fossila bränslen till 2020". Han säger också att "användningen av el från förnybara energikällor ska öka med 15 TWh de närmaste tio åren". Här nämns också programmet för konvertering av oljevärme: "Ett särskilt stöd införs så att de 145 000 småhus och 105 000 lägenheter vars enda uppvärmningsform är olja ska kunna växlas över till hållbara alternativ." Ett nationellt program för energieffektivisering och energisnålt byggande ska presenteras.

Regeringsdeklarationen innehåller också formuleringar om att miljöteknikbranschen garanterar jobb och skapar exportinkomster.

En tydlig markering är formuleringen att "Sveriges ambitiösa klimatmål ska nås". Det måste innebära att regeringen avvisar förslag om att formulera om klimatmålet, t ex genom att införa ett så kallat avräkningsmål, där Sverige skulle kunna tillgodoräkna sig åtgärder som genomförs i andra länder via flexibla mekanismer.

### Oppositionens förslag

Centerpartiet står bakom energiavsnittet i budgeten, men inte budgetpolitiken - dit skatteväxlingen och ändringen av koldioxidsbeskattningen hör. Centern säger nej till att avskaffa koldioxidskatten för den handlande sektorn, med motivet att systemet funnits på plats för kort tid för att vidta drastiska åtgärder som kan gynna fossila bränslen.

Centern lägger en rad förslag om förnybara drivmedel och miljöbilar. Partiet vill t ex ha en bortre gräns för försäljning av fossildrivna bilar 2015 och en skattereduktion på 10 000 kronor vid köp av miljöbil.

Moderaternas energimotion är kort. Partiet godkänner ökningen av anslaget till energiforskning, men säger att "ideologiskt motiverade projekt, såsom etanolforskning" bör nedprioriteras. Partiet vill i stort sett avskaffa alla åtgärder som ingår i omställ-

ningsprogrammet och alla insatser för effektivare energianvändning, inklusive den kommunala energirådgivningen. Motivet är att stat och kommun inte ska ägna sig åt denna typ av verksamhet och styrning. Moderaterna vill avskaffa elcertifikatsystemet.

Folkpartiets energimotion liknar i mycket moderaternas. Man vill avskaffa elcertifikaten, Klimp-bidragen och "en del annat som energimyndigheten hanterar". Man motsätter sig stödet till konvertering av elvärme, men godkänner höjningen av energiforskningsanslaget. När det gäller förnybar energi skriver folkpartiet att "sol och vind" inte hittills uppfyllt förväntningarna, och varnar för "alltför högt ställda förväntningar". Ordet bioenergi finns inte med i den 20-sidiga motionen, däremot ett stycke om miljöproblem vid småskalig eldnings med ved och pellets. Folkpartiet vill belägga torv med både koldioxidskatt och energiskatt och tillgodoräkna sig för detta 1,8 miljarder i sitt budgetalternativ.

Också kristdemokraterna vill avskaffa elcertifikaten. Partiet har en mer positiv syn på förnybar energi än moderaterna och folkpartiet, och vill ha ett fastprissystem istället för certifikat. Kd vill undanta torv från handeln med utsläppsrätter, men istället belägga torven med koldioxidskatt, vilket man anser skulle ge staten en intäkt på 800 miljoner. Kd är det enda partiet som säger nej till det höjda energiforskningsanslaget. Med motivet att "det inte är möjligt att få tag i den forskningskompetens som behövs med så kort varsel" sparar kd 295 miljoner på anslaget.

### Ett år till valet 2006

Den samlade bilden av den borgerliga alliansens energipolitik är att det finns mycket stora skillnader och att motsättningarna består. Folkpartiet pläderar för att ta Barsebäck i drift. Moderaterna vill bort från all styrning i energipolitiken. Centerpartiet står fortfarande kvar i samarbetet med socialdemokraterna och vänstern om huvuddelarna av energipolitiken, men har inget inflytande över skatter och avgifter, som hör till budgetpolitiken. I den delen är istället miljöpartiet med.

Blir energin en valfråga 2006? Verkligheten med höga energipriser (både olja, gas och el) och alltmer fokus på klimatfrågan talar för det.

### Biobränslen för offentliga lokaler

Skattereduktionen för energiåtgärder i offentliga lokaler leder till omfattande investeringar i biobränslepannor. Det visar de första siffrorna från Boverket, som Bioenergi fått ta del av.

När 204 miljoner i skattereduktion hade beviljats av länsstyrelserna den 13 oktober var fördelningen följande mellan de olika uppvärmningsslagen: Biobränsle - 128 objekt på totalt 38,9 miljoner kronor, fjärrvärme 118 objekt på totalt 25,3 miljoner kronor, värmepump 110 objekt på totalt 24,3 miljoner kronor, och solvärme 3 objekt på 0,1 miljon kronor. Till det kommer 102 miljoner till en lång rad andra åtgärder, främst olika typer av effektiviseringsåtgärder, inom ventilation, belysning, byte av fönster mm. Dessutom ges stöd till energikartläggningar och till installation av solceller.

40 miljoner kronor till biobränslepannor innebär i första omgången investeringar på omkring 120 miljoner, eftersom man får skatteavdrag med 30 procent av kostnaden.

Genom den hittillsvarande tilldelningen har en tiondel av budgetutrymmet på 2 miljarder tagits i anspråk. Skillnaden är mycket stor mellan länen. Snabbast har Södermanland kommit ur startblocken - nästan en fjärdedel av de fördelade pengarna har hamnat i Sörmland, medan inte en enda krona gått till Stockholm! Södermanland har exempelvis fått hälften av pengarna till värmepumpar, medan stor andel biobränslepannor hittills anmäls i Kalmar, Västerbottens, Gävleborgs och Jönköpings län.